

Ó a ach, krása, ruina a strach

Leden 2021–květen 2022

Kurátoři a dramaturgie: Edith Jeřábková, Jakub Adamec, Marek Pokorný, Daniela a Linda Dostálkovi, Pierre Bal-Blanc
Vizuální identita: Josse Pyl, Radim Peško, Tomáš Celizna
Grafický design: Daniela a Linda Dostálkovi
Architekt: Dominik Lang

Koncepce

Pomocí obrazu a pojmu ruiny můžeme i s ohledem na jejich historický vývoj sledovat a pojmenovat složité a různorodé proměny lidské společnosti, která plně vstoupila do tzv. čtvrté průmyslové revoluce a do další vlny kolonizace, nejen vesmíru, ale také biologických těl, virtuálního prostoru a ikonosféry.

Tyto pohyby sleduje náš projekt Ó a ach, krása, ruina a strach prostřednictvím kulturních a uměleckých projevů s přesahem do dalších oblastí jako je psychologie, sociologie, topografie aj., v tématech institucionálních, biologických, genderových, sociálních, ale také politických a biopolitických. Projekt zprostředkovává a promýšlí lokální situaci – kultura Ostravy a Slezska jako někdejšího centra průmyslu a těžby – v souvislosti s globálními narativy. Perspektiva ruiny jako přehodnoceného konceptu spojeného primárně s romantismem poukazuje (ironicky i zcela vážně) také na mnohá klišé a nostalgie, jež provázejí rezidua starších forem industrie. Obraz a pojem ruiny zároveň vyvolávají pozitivní emoce, které nám pomáhají spojit minulost s přítomností, a využíváme je nejen jako kritické, ale také afirmativní pozadí předkládaného projektu.

Projekt skrze výstavní, performativní, přednáškové, workshopové, debatní, koncertní i angažované formáty zachytí současné podoby „ruinizace“ uvnitř systémů našeho života, práce, vztahů a prostředí. Uvidět tyto ruiny a projít jimi znamená zobrazit i promyslet příčiny a následky stále pokračujícího vnitřního a vnějšího rozpadu naší civilizace, který je nejen destruktivní, ale má také – jak věříme – emancipační potenciál.

Východiskem dramaturgie PLATO v roce 2021 je souběžná reflexe vlastní institucionální pozice a obecného vývoje institucionální praxe a etiky. Situovanost galerie mimo centrum v post-průmyslovém srdci Čech, Moravy a Slezska logicky vede k promýšlení a střetávání se s obecným (často romanticky prožívaným) stavem degradace, který je zakódován už v embryu nejen doby moderní, ale celé post-moderní a post-koloniální éry.

Civilizace vědomě vytváří ruiny jako místa a situace pro prožívání krásy dlouhého stáří a nekonečnosti, ale i nevědomé varianty působící uvnitř navenek fungujících organismů a systémů. Dramaturgii PLATO v roce

2021 zajímá lokace a tělesnost, ale také časovost a rozdílnost, obraz a stav ruiny v době přechodu lidstva do čtvrté průmyslové revoluce. Ruina již není konstruovaný romantický obraz opojně prožívaného zpomalovaného zanikání, ale genetická součást naší DNA, která je někdy jen těžko rozpoznatelná a kterou nelze projít tak snadno, jako se procházelo polozbořenými zdmi zakonzervovaného středověkého torza.

Výstavní (a kvazi-výzkumný) celoroční projekt uskutečníme prostřednictvím pěti postupně se ustavujících a v jednu chvíli zamrznuvších divadelních obrazů. Každý z obrazů, tedy jakýsi výstavní celek, je založen na postupném přibývání vybraných samostatných uměleckých děl a uměleckých projektů. V jednom okamžiku se tento obraz vynoří jako strukturovaný celek (výstava), aby se následně rozpadal a proměňoval vznikáním dalšího obrazu. I proto například rezignujeme na vernisáž jako obvyklý formát zahájení výstavy, ale pokusíme se o performativní rámování každého z obrazů v okamžiku, kdy se jako plánovaný strukturovaný celek ustaví.

Ustavujícími se obrazy budou pak prostupovat a prosakovat nejen další dílčí intervence a aktivity: performance, přednášky, publikování textů, hudební události, filmové projekce a další formáty či off-formáty, které vznikají ve spolupráci s mezinárodní i místní uměleckou a akademickou scénou a komunitami. Aktivity tohoto typu, jejich produkci a přímou či následnou distribuci zastřeší ad hoc přisvojená identita řeckého undergroundového nakladatelství (se svolením jeho zakladatelů) Octopus Press.

Pět obrazů (Proměna; Čas oplakávání; Ruina, rozrůznění; Doutnající ruina, obraz; Ruina, vyšetřování) zohledňuje předpokládaný přesun PLATO do svého konečného sídla v bývalých městských jatkách (nyní v rekonstrukci) nejpozději v polovině roku 2022. Závěrečný obraz, jehož kurátorem bude Pierre Bal-Blanc a jehož součástí bude i publikace shrnující institucionální vývoj PLATO do okamžiku přesunu do finálního sídla galerie, se proto uskuteční na jaře roku 2022. Jako samostatná dramaturgická linka bude v průběhu celého roku fungovat nakladatelství Octopus Press, pro něž byly objednány nové texty, vybrány texty k překladu a již publikované texty k novému vydání. Pod značkou Octopus Press budou rovněž vydávány video a audio záznamy a nahrávky. Octopus Press chápeme rovněž jako platformu, která může v případě dalších nutných vládních opatření omezujících přístupnost výstav a kulturních institucí nikoli nahradit ale zastoupit přímý kontakt s uměním a tvůrci v reálném čase a prostoru. Samotné téma ruin rovněž implikuje situaci, kdy projekt jako celek nebude možné kvůli externalitám uskutečnit v plánované podobě.

Edith Jeřábková

(s přispěním Jakuba Adamce, Daniely a Lindy Dostálkových a Marka Pokorného)

21/12/2020